**UNIVERSITETET FOR MILJØ- OG BIOVITENSKAP
(UMB)**

STATSKONSULENT EVEN BRATBERG
DIREKTE TLF : 64 96 65 54/95134533
FAKS: 64 94 78 02
E-POST: EVEN.BRATBERG@UMB.NO

VAR REF:38.08.06.EB
DERES REF
DATO: 7. AUGUST 2006

Doktorgard på UMB:

Kornstøv – en helserisiko for bønder

Vi står nå foran en ny høstsesong for korn. Det gir grunn til refleksjoner om den helserisiko bønder utsettes for under høstearbeidet. Det dreier seg om eksponering for støv som inneholder mikroorganismer, giftstoffer produsert av sopper (mykotoksiner) og en rekke allergifremkallende forbindelser. Dette er nettopp temaet når Anne Halstensen skal forsvare sin doktorgrad (PhD) ved Universitetet for miljø og biovitenskap (UMB) på Ås den 10. august.

Kornbønder er utsatt for store mengder støv ved tresking og ved håndtering av kornet under transport og lagring. Støvpartiklene inneholder biter av insekter og midd, mikroorganismer og en rekke bioaktive stoffer som kan bidra til økte tilfeller av astma, allergi og bronkitt.

Et av disse bioaktive stoffene er mykotoksiner (soppgifter) som det er kjent kan være årsak til en rekke helseproblemer bl.a. immunsvikt og kreft. Det må derfor tilstrebes at slike stoffer ikke kommer over i matvarer og at de som i det daglige arbeid er utsatt for kornstøv, unngår innånding i størst mulig grad. Soppfamilien *Fusarium* er kjent for å produsere mye mykotoksiner. I forskningsarbeidet sitt har derfor Anne Halstensen bl.a. ved hjelp av bioteknologiske metoder, identifisert hvilke arter inn denne slekten som er tilstede i kornstøvet.

Resultater fra undersøkelser som A. Halstensen har foretatt hos 92 kornbønder viser at de er utsatt for stor støvbelastning under tresking og ved arbeid med kornet på lageret. Det er registrert store mengder sopp, bakterier, endotoksiner, glukaner og mykotoksiner i støvet. Hun fant også at varmt og fuktig vær i vekstsesongen førte til økte soppmengder i kornstøvet, og anbefaler bruk av støvfilter og godt verneutstyr ved høsting og alt annet arbeid med kornet i lagrings sesongen.

Anne Halstensen (36) er utdannet ved Biologisk institutt ved Universitet i Oslo. Hun er fra Selfors ved Mo i Rana og arbeider nå ved Statens Arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) i Oslo. Doktorgradsarbeidet er utført i samarbeid med Bioforsk plantehelse, Ås.

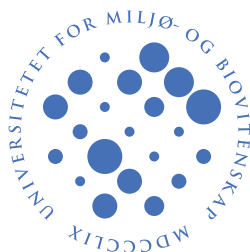
Even Bratberg

Bilde: I doktorgradsarbeidet sitt har Anne Halstensen studert et fagområde som vil være til praktisk hjelp for alle som hadterer korn. *Foto: Erling Fløistad, Bioforsk*

Kontaktpersoner for mer informasjon/intervju:

Anne Halstensen, telf. 2319 5338

Anne.s.halstensen@stami.no

Wijnand Eduard, telf. 2319 5338
Sonja Klemsdal, telf. 6494 9257
Leif Sundheim, telf. 6494 9244

Wijnand.eduard@stami.no
Sonja.klemsdal@bioforsk.no
Leif.sundheim@bioforsk.no